

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КАРТКИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА З КУРСУ «РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

Регіональна економіка належить до фундаментальних наук базової підготовки бакалаврів з економіки та викладається на першому курсі навчання. Саме тому основні підходи до створення картки самостійної роботи студента та визначення критеріїв оцінювання якості знань за різні види навчальної роботи мають бути відкритими, прозорими та об'єктивними. Адже від того, як студенти на першому курсі адаптуються до системи контролю якості знань в університеті, значною мірою залежатиме їх свідоме та цілеспрямоване включення до подальшого навчання, вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, прагнення до постійної та систематичної самоосвіти.

Оцінювання знань студентів з дисципліни «Регіональна економіка» здійснюється на основі результатів поточного й підсумкового контролю (іспиту). Поточний контроль знань має на меті виявлення якості навчального процесу та його результатів у міжсесійний період під час аудиторних (лекційних, семінарських) та індивідуальних занять, перевірки самостійно виконаних студентами індивідуальних завдань, передбачених навчальною програмою дисципліни. Вся навчальна діяльність студентів під час поточного контролю оцінюється від 50 до 0 балів. Система оцінювання кожного виду навчальної діяльності студента базується на методі експертних оцінок.

Семінарські заняття з регіональної економіки проводяться на денній, вечірній та заочній формах навчання у формі вільного обговорення. Основним критерієм, який характеризує успішність роботи студента під час проведення семінарських занять, є рівень знань, який він демонструє в обговоренні поставлених питань. При цьому враховують не лише глибину розкриття проблеми, але й активність в обговоренні різних питань теми, вміння ставити актуальні, проблемні запитання, висловлювати власну думку про ті чи інші проблеми на заняттях-дискусіях, у формі «мозкового штурму», «прес-конференції». Велике значення має якість виконання контрольних робіт у формі експрес-опитування, міні- або тест-контролю. Рівень знань студентів на *семінарських заняттях*

оцінюється максимально в 30 балів (30—24—18—0 балів), до яких входить оцінювання таких видів роботи (за шкалою 10—8—6—0 балів за кожний вид роботи):

- активність та успішність роботи на семінарських заняттях;
- якість виконання контрольних робіт, у тому числі у формі експрес-опитування, міні- або тест-контролю;
- виконання індивідуальних завдань (пошуково-аналітичних і розрахункових завдань, підготовка комп'ютерних мультимедійних презентацій та ін.) та участь у семінарах-дискусіях, «мозкових атаках», прес-конференціях або інших активних формах навчання.

Під час оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях можна керуватися шкалою оцінок 4-хбальної системи з наступним переведенням у шкалу 10—8—6—0 балів таким чином:

- оцінка «5» переводиться у 10 балів;
- оцінка «4» — у 8 балів;
- оцінка «3» — у 6 балів;
- оцінка «2» — у 0 балів.

Підсумковий бал за відповіді та активність роботи на *семінарських заняттях* визначається шляхом переважання у студента 0; 6, 8 чи 10 балів.

Виконання *контрольних робіт*, залежно від помилок і недоліків у відповідях (незначні, грубі чи немає відповіді на одне або всі питання), оцінюється як високий рівень знань — 5 (відмінно), достатній — 4 (добре) або задовільний — 3, так і недостатній рівень знань — 2 (незадовільно). Кожну контрольну роботу, в тому числі й експрес-опитування, можна оцінити в 10—8—6—0 балів. Підсумковий бал за виконання обов'язкових контрольних робіт, а також експрес-опитування, міні- або тест-контролів визначається шляхом переважання у студента 0; 6, 8 чи 10 балів.

Виконання *індивідуальних завдань* (пошуково-аналітичних і розрахункових завдань, підготовка комп'ютерних мультимедійних презентацій та ін.) та *участь у семінарах-дискусіях, «мозкових атаках», прес-конференціях* або інших активних формах навчання оцінюються в діапазоні 10—8—6—0 балів. Остаточна оцінка за ці два види роботи (виконання індивідуального завдання та участь у семінарах-дискусіях, «мозкових атаках», прес-конференціях або інших активних формах навчання) визначається шляхом переважання у студента 0; 6, 8 чи 10 балів за два види роботи.

Серед обов'язкових завдань студент виконує модульні контрольні роботи. Модулі — це проміжковий контроль знань студентів у формі письмових контрольних робіт, які охоплюють усі

або більшість тем навчальної програми. З дисципліни «Регіональна економіка» студенти пишуть два модулі: один — з регіональної економіки, другий — з екології. Вони проводяться за планами-графіками у визначені терміни на семінарських заняттях. Кожний модуль оцінюється в 10—8—6—0 балів. Питання модуля містять як теоретичні питання, так і тестові завдання різного рівня складності. Загальна оцінка за два модулі виводиться як середнє арифметичне в діапазоні 10—8—6—0 балів, які являють собою середній бал за результатами виконання двох модулів.

З вибірових завдань важливе значення має виконання *самостійних робіт* (індивідуальних завдань), яких за семестр може бути до чотирьох. Оцінюються вони, залежно від глибини відповіді, у 10—8—6—0 балів за одну роботу. Для підвищення наукового рівня студентів важливе значення має їх участь у наукових студентських конференціях, олімпіадах та конкурсах, активна участь в яких оцінюється до 10 балів та враховується як виконання індивідуального завдання. Загальна оцінка за самостійні роботи (індивідуальні завдання) визначається як середній бал за результатами оцінювання всіх цих завдань у діапазоні 10—8—6—0 балів.

Отже, картка самостійної роботи студента з дисципліни «Регіональна економіка» має такий вигляд:

КАРТКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА
з дисципліни «Регіональна економіка»
для студентів усіх спеціальностей
ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

№ з/п	Види контролю	Умови оцінювання	Середня оцінка	Кількість балів
I. Обов'язкові завдання (0–30 балів)				
Якість виконання завдань та відповідей на семінарських заняттях				
1.1	Якість виконання завдань та відповідей на семінарських заняттях	Активність участі у переважній більшості семінарських занять	«відмінно» «добре» «задовільно» «незадовільно»	10 8 6 0
1.2	Якість виконання контрольної роботи з теми 8 дисципліни	За тематикою дисципліни	«відмінно» «добре» «задовільно» «незадовільно»	Середній бал за результатами всіх завдань: 10 8 6 0

Закінчення табл.

№ з/п	Види контролю	Умови оцінювання	Середня оцінка	Кількість балів
1.3	Міні-контроль, експрес-опитування, тест-контроль	Правильність та повнота відповідей на питання	«відмінно» «добре» «задовільно» «незадовільно»	
1.4	Виконання розрахункових, аналітичних, творчих завдань, комп'ютерних мультимедійних презентацій	За тематикою дисципліни	«відмінно» «добре» «задовільно» «незадовільно»	Середній бал за результатами всіх завдань: 10 8 6 0
1.5	Участь у семінарах-дискусіях, «мозкових атаках», прес-конференціях, інших активних формах навчання	За тематикою дисципліни	«відмінно» «добре» «задовільно» «незадовільно»	
Разом балів за семінарські заняття та виконання інших завдань				30
Виконання модульних контрольних робіт (0–10 балів)				
1.6	1-й модульний контроль	1—7 теми дисципліни	«відмінно» «добре» «задовільно» «незадовільно»	Середній бал за результатами двох модулів: 10 8 6 0
1.7	2-й модульний контроль	9—11 теми дисципліни	«відмінно» «добре» «задовільно» «незадовільно»	
Разом балів за виконання модульних завдань				10
II. Вибіркові завдання (0–10 балів)				
Виконання завдань для самостійного опрацювання				
2.1	Аналітичний огляд наукових публікацій по темах, що винесені на самостійне вивчення	За тематикою дисципліни	«відмінно» «добре» «задовільно» «незадовільно»	Середній бал за результатами чотирьох завдань: 10 8 6 0
2.2	Написання та захист рефератів	За тематикою дисципліни	«відмінно» «добре» «задовільно» «незадовільно»	
2.3	Виконання розрахункових, аналітичних, творчих завдань по темах, що винесені на самостійне вивчення	За тематикою дисципліни	«відмінно» «добре» «задовільно» «незадовільно»	
2.4	Участь у наукових студентських конференціях, олімпіадах та конкурсах	За тематикою дисципліни	«відмінно» «добре» «задовільно» «незадовільно»	
Всього балів за вибіркові види СРС				10
ВСЬОГО БАЛІВ				50

Підсумовуючи, потрібно зазначити, що завдяки використанню сучасних методів навчання та забезпеченню відкритості, прозорості та об'єктивності оцінювання якості знань, студенти повинні стати активними учасниками навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до самостійного оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Панкратов О. М., канд. техн. наук,
доцент кафедри регіональної економіки

МІНІ-ТЕСТУВАННЯ ЯК ШЛЯХ ЗАКРІПЛЕННЯ ЗНАНЬ НА АУДИТОРНОМУ ЗАНЯТТІ

У практиці перевірки знань студентів традиційно склалися дві основні форми контролю: усне опитування й письмова робота.

Кожна з них, наряду з позитивними сторонами, має також цілу низку істотних недоліків. Зокрема, усне опитування є формою контролю знань окремих студентів, віднімає значний обсяг часу та створює психологічне навантаження в аудиторії. Письмова робота надзвичайно трудомістка й неоперативна. До того ж обидва методи не позбавлені недоліків в об'єктивності оцінювання знань.

Більш досконалою, на наш погляд, є форма контролю знань у вигляді тестових завдань. Вона може з успіхом застосовуватись як для підсумкового, так і для поточного оцінювання знань. Відсутність трудомісткості у перевірці тестових робіт дозволяє застосовувати його систематично, створюючи у студентів відчуття тотального контролю. Тестові завдання мають і ще одну перевагу, оскільки дозволяють позбутися пов'язаного з проектуванням на того, хто відповідає, фактичного або уявного емоційного навантаження.

Педагогічний досвід свідчить про те, що в поєднанні з іншими видами контролю, застосування тестових завдань є ефективним інструментом, що стимулює підготовку студентів до кожного заняття, підвищує мотивацію до навчання. При цьому відсутність оцінювання студента під час семінару або практичного заняття, знімає психологічний тиск боязні невірної відповіді й дозволяє проводити обговорення питань у творчій атмосфері.

Результатом застосування протягом кількох років тестового контролю для оперативного оцінювання знань студентів з дисципліни «Безпека життєдіяльності» стали рекомендації, які в сукуп-